

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bereikbaarheid Wageningen, campusroute

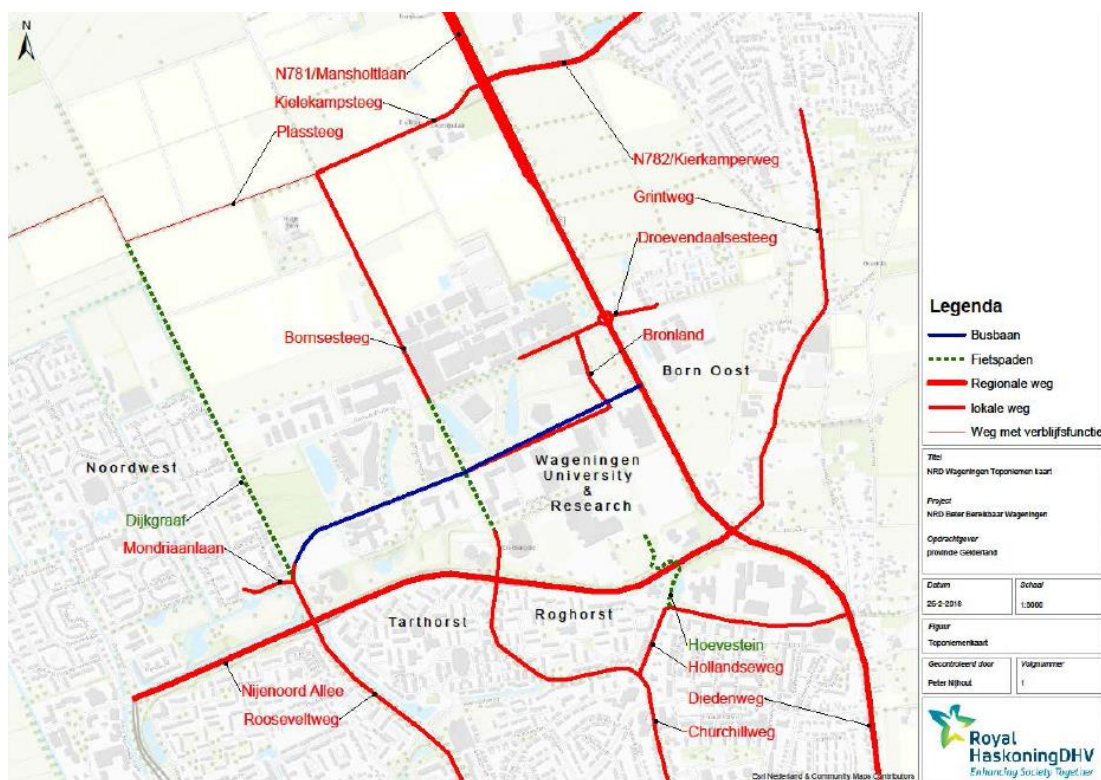
Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

31 mei 2018 / projectnummer: 3282

1. Hoofdpunten van het advies

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland wil de bereikbaarheid van Wageningen, in het bijzonder van de Campus en het 'Business and Science Park', verbeteren. Dit is een randvoorwaarde voor het gewenste vestigingsklimaat in de regio FoodValley en het benutten en vergroten van de potentie van Wageningen, met name Wageningen Campus. De bereikbaarheid staat nu al onder druk. De provincie voorziet dat de druk groter wordt als gevolg van geplande woningbouw- en bedrijventerrein ontwikkelingen in en nabij Wageningen.¹ Om de bereikbaarheid te verbeteren, wil de provincie een nieuwe route naar de Campus aanleggen. Zij gaat hiervoor een inpassingsplan en een gecombineerd plan/project-milieueffect-rapport (MER) opstellen.

overzichtskartaal

Bron: figuur 1 blz. 6 NRD

De provincie heeft de Commissie m.e.r.² om advies gevraagd over de inhoud van het op te stellen MER.

- ¹ In de NRD zijn genoemd woningbouwprojecten (Nieuw Kortenoord, studentenwoningen Churchillweg DMP/Patrimonium, en Veenendaal Oost) en bedrijventerreinen (groei van de business Strip op de Campus, Born Oost en verdere ontwikkeling van de Campus).
- ² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door [3282](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

Aandachtspunten

Om het milieubelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over het inpassingsplan geeft de Commissie de volgende aandachtspunten mee voor het op te stellen MER:

- Geef een heldere omschrijving van de doelstelling van het project en aan welke randvoorwaarden moet zijn voldaan om van een geslaagd project te spreken.
- Geef inzicht in de mogelijke oplossingen om de doelstellingen te bereiken en in het proces van trechtering, aan de hand van zoveel mogelijk kwantitatieve criteria.
- Vergelijk de alternatieven/varianten op aanzienlijke milieueffecten. Onderzoek binnen het zoekgebied varianten die uitgaan van minimale respectievelijk maximale hinder voor de verschillende betrokken partijen als input voor de voorziene ontwerpateliers.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Rapport Wageningen Campusroute' van 27 februari 2018 van Royal Haskoning DHV (NRD). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

2. Probleemstelling, doel, beleid en besluiten

2.1 Probleemstelling en doel

De eerste plannen voor het project dateren vanaf ongeveer 2012. De Commissie adviseert gezien de lange looptijd in het MER een heldere schets van de voorgeschiedenis van het project te geven en van de eerder genomen besluiten.

De NRD beschrijft de doelstelling van het project, namelijk een verbetering van de doorstroming van het verkeer. Een goede bereikbaarheid verbetert volgens de NRD namelijk het vestigingsbeleid voor FoodValley en benut en vergroot de potentie van Wageningen (in het bijzonder de Wageningen Campus). De bereikbaarheid laat volgens de NRD nu te wensen over. Problemen doen zich voor tijdens de ochtend/avondspits op de Mansholtlaan ter hoogte van de Wageningen Campus (rotonde Droevendaalsesteeg en op het Campusterrein). Volgens een verkeersonderzoek uit 2012 zal de reistijd in 2030 vanaf Wageningen Campus richting A12 in de avondspits vier keer zo lang zijn als in 2012 en in de richting van Wageningen twee keer zo lang zijn als in 2012. Ook op de kruising Churchillweg stagneert het verkeer en zijn problemen met de fietsoversteek. Uit onderzoek blijkt dat een groot deel van het probleem met name veroorzaakt wordt door woon/werkverkeer tussen Wageningen en de A12, en voor een minder groot deel door het doorgaand verkeer tussen A12 en A50.

De Commissie adviseert in het MER aan te geven waar de problemen precies uit bestaan en hoe groot deze zijn. Nu is nog niet duidelijk of het alleen om doorstroming gaat of dat tevens het verbeteren van de oversteekbaarheid, veiligheid, en barrièrewerking een probleem vormen en daarmee ook doelstellingen van het project zijn. Tevens adviseert de Commissie de

verschillende alternatieven/varianten te toetsen aan deze doelstellingen. Maak daarbij zoveel mogelijk gebruik van kwantitatieve criteria, bijvoorbeeld hoe lang de reistijd nu is (zowel tijdens als buiten de spits) en bij welke reistijden het doel van het project gehaald is. Op die manier wordt concreet wanneer sprake is van een geslaagd project en inzichtelijk welke alternatieven/varianten voldoen aan de doelstelling.

2.2 Beleidskader

De NRD geeft aan dat een aantal uitgangspunten worden gehanteerd voor het ontwerpen van de Campusroute op basis van de doelstelling van het project en het provinciale en gemeentelijke beleid. Geef in het MER aan op welk beleid wordt gedoeld. Geef daarnaast aan welke wet- en regelgeving en overig beleid relevant is voor het project en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen.

Ga daarbij in ieder geval in op:

- Wet natuurbescherming
- Wet geluidhinder
- Wet op de archeologische monumentenzorg
- Monumentenwet
- Omgevingsvisie Provincie Gelderland

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor een inpassingsplan. Daarnaast zullen mogelijk andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Voorgenomen activiteit, alternatieven en varianten

3.1 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Ga daarbij uit van de meest recente gegevens, zoals een nieuw verkeersonderzoek uit 2018.

3.2 Alternatieven

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland hebben volgens de NRD in 2017 na overleg met de gemeente besloten alleen varianten binnen het zoekgebied te beschouwen. Daarmee zijn echter alternatieven die geheel of ten dele buiten het zoekgebied liggen naar de mening van de Commissie thans niet zonder meer uit te sluiten.

In Bijlage 2 bij de NRD is onderbouwd welke alternatieven in het eerdere proces op hoofdlijnen zijn onderzocht en afgevalen. In deze afweging is niet duidelijk in welke mate negatieve scores op aspecten opwegen tegen positieve scores op andere aspecten.

Beschrijf daarom helder in het MER hoe de doelen(zie ook par.2.1), randvoorwaarden en kosten zich verhouden tot de keuze en de afbakening van de alternatieven zoals die tot op heden heeft plaats gevonden.

Op die manier wordt het proces van trechtering van alternatieven op transparante en eenduidige wijze helder. Betrek daarbij ook nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen, zoals de aanleg van de busbaan in 2015, die vanwege het lange afwegings- en besluitvormingsproces in het alternatievenonderzoek niet konden worden meegenomen. Mochten de toetsing van de afgevalen alternatieven aan de gestelde doelen en randvoorwaarden, respectievelijk nieuwe ontwikkelingen leiden tot het alsnog in beschouwing nemen van één of meer alternatieven, onderzoek die dan in het MER op hun milieueffecten. Het ombouwen van de bestaande busbaan tot auto-ontsluiting met aanpassing van het kruispunt met de Droevendaalsteeg is een voorbeeld van zo'n mogelijk alternatief³.

Ten aanzien van de alternatieventrechtering is in bijlage 2 van de NRD aangegeven dat getoetst is aan de Ladder van Verdaas. De Commissie merkt daarbij op dat ten aanzien van de aspecten mobiliteitsmanagement en verkeersmanagement nog een aantal variabelen mogelijk zijn. Zo zou nog bij de gemeente een mobiliteitsconvenant, snelfietsroutes, HOV, en uitbreiding van de carpoolplaats A12 in onderzoek zijn. Onderbouw in het MER waarom met het doorlopen van de Ladder van Verdaas, uitgaande van de doelstellingen van het project en op basis van de meest recente informatie, er geen alternatieven zijn die in de toekomstige mobiliteitsbehoefte voorzien zonder de aanleg van nieuwe infrastructuur.

3.3 Varianten

De Commissie adviseert binnen het zoekgebied in ieder geval varianten te onderzoeken uitgaande van minimale en maximale hinder voor omwonenden, de zorgboerderij en het Das-senbos enerzijds en anderzijds de WUR-gebouwen en proefvelden. Werk deze varianten uit aan de hand van een scenario met minimale en een scenario met maximale benutting van de Ladder van Verdaas; mogelijk leidt dit tot andere inrichtingsvarianten omdat de mobiliteitsvraag daarmee varieert. Op die manier wordt een bandbreedte aan milieueffecten inzichtelijk gemaakt. Deze informatie kan ingezet worden als onderdeel van het proces bij de verdere uitwerkingen in de ontwerpateliers.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Onderbouw de keuze van het gebruikte verkeersmodel en de aannames die gemaakt zijn om tot een prognose te komen. Beschrijf ook de veranderingen die zijn opgetreden ten opzichte van de eerdere prognoses, die geleid hebben tot de keuze van alternatieven.

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen voor lucht-, water-, bodemkwaliteit, aantallen gehinderden worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie, e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

³ In de zienswijzen wordt eveneens aandacht gevraagd voor een dergelijk alternatief.

4.2 Verkeer

In de NRD zijn meerdere problemen beschreven die tot het project hebben geleid. Behalve de doorstroming van het verkeer is ook de leefbaarheid, verkeersveiligheid en slechte overstekbaarheid van de Nijenoordallee/Mansholtlaan genoemd. Door de aanleg van de Campusroute zal het verkeer op het zuidelijk deel van de Mansholtlaan en de Nijenoordallee afnemen. Maar het is mogelijk dat door een betere doorstroming op de Mansholtlaan meer (vracht)verkeer van deze route gebruik gaat maken, zeker als de A12 en A50 volstromen. Beschrijf in het MER daarom tevens wat de verkeerseffecten zijn voor de bestaande wegen. Daarnaast vraagt de Commissie aandacht voor de aansluiting van de Campusroute op de bestaande wegenstructuur: de kruispunten Kierkamperweg/Mansholtlaan en Nijenoordallee/Rooseveltweg. Beschrijf in het MER wat het effect is van de aanleg van de Campusroute op deze aansluitingen en welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten tegen te gaan.

Besteed daarnaast ruime aandacht aan de oversteekbaarheid en bereikbaarheid van het langzaam verkeer. Het bijzondere karakter van de Campus zorgt voor een zeer groot aantal fietsers, de oversteekbaarheid van en de verkeersveiligheid op zowel bestaande als nieuwe wegen speelt een belangrijke rol.

4.3 Natuur

In de NRD wordt aangegeven, dat in het MER een Passende beoordeling zal worden opgenomen (in verband met verhoogde stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden) en dat de effecten van de nieuwe verbindingsweg op beschermde flora en fauna in beeld zullen worden gebracht. De Commissie vraagt daarbij met name aandacht voor het Dassenbos en het open weide- en akkergebied in het Binnenveld (uit veel van de ingediende zienswijzen blijkt grote bezorgdheid over dit aspect). Let ook op een mogelijke barrièrewerking van de nieuwe verbindingsweg. Verder vindt de Commissie het van belang, dat in het MER duidelijk wordt aangegeven hoe eventuele negatieve effecten op natuurwaarden gemitigeerd dan wel gecompenseerd kunnen worden. Tenslotte wordt geadviseerd ook de verandering van de geluidssituatie in het Dassenbos inzichtelijk te maken op daarvoor gevoelige natuur.

4.4 Lucht

De advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) liggen tot een factor 2 lager dan de Europese normen. Geef aan in welke mate deze normen worden gehaald en beschrijf hierbij tevens de effecten van toe- of afname van doorgaand verkeer door Wageningen. Geadviseerd wordt in de presentatie van de luchtkwaliteitsonderzoeken aandacht te geven aan de veranderingen (zowel verbeteringen als verslechteringen) in luchtkwaliteit op alle woningen en verblijfplaatsen in het gehele studiegebied. Door deze veranderingen ook bij kleine concentratieverschillen (bijvoorbeeld $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$) inzichtelijk te maken, wordt tegemoet gekomen aan de informatiebehoefte en bezorgdheid die speelt bij veel inwoners van zienswijzen en andere omwonenden.

De WUR staat bekend om zijn grote hoeveelheid fietsers dat de Campus bereikt en daarbij langs de hoofdwegenstructuur rijdt en die oversteekt. Ook de bewoners van de omliggende wijken, waaronder jonge kinderen, lopen en fietsen veel nabij het gemotoriseerd verkeer. Beschrijf in het MER niet alleen de lokale luchtkwaliteit, maar besteed ook aandacht (eventueel

kwalitatief) aan de luchtkwaliteit op locaties waar zich veel langzaam verkeer ophoudt (voet- en fietspaden).

4.5 Geluid

Besteed naast de in de NRD weergegeven aspecten (oppervlak en aantal gehinderden, slaapgestoorden, en effecten stiltegebied) in het bijzonder aandacht aan de effecten (zowel positief als negatief) op de woningen en verblijfplaatsen in het hele studiegebied. Specificeer hierbij de geluidsgevoelige bestemmingen (geadviseerd wordt de zorgboerderij in ieder geval ook als zodanig te benoemen) en wees specifiek in de in het NRD genoemde “significante verandering”. Het gaat daarbij niet alleen om het onder de norm blijven van de geluidsbelasting, maar ook om de hinderbeleving. Geadviseerd wordt daarom om, gelijk aan de luchtkwaliteitsonderzoeken, de veranderingen in kleine klassen (bijvoorbeeld 1 dB) inzichtelijk te maken om tegemoet te komen aan de informatiebehoefte en bezorgdheid bij indieners van zienswijzen en andere omwonenden.

4.6 Landschap

In de NRD is aangegeven dat het ontwerp en de inrichting van de Campusroute op een zorgvuldige wijze moet worden ingepast in het landschap en de stedelijke omgeving passende bij de identiteit van het gebied. Ook is aangegeven dat de Campusroute nieuwe kwaliteiten kan toevoegen aan het gebied die representatief zijn voor de Campus. Geef aan op welke wijze de alternatieven/varianten bijdragen aan die herkenbaarheid/identiteit van de kenmerkende landschapsstructuur en landschappelijke patronen, de beleving van openheid, barrièrewerking en vormgeving van de weg.

De Commissie adviseert voor het verdere ontwerp en inrichting van de verschillende alternatieven/varianten de weg niet alleen te zien vanuit het landschap maar mede te ontwerpen vanuit de weggebruiker. Maak daarbij gebruik van gedetailleerde 3D-visualisaties, waarin de nieuwe weg ingebed is in het landschap⁴.

4.7 Gezondheid

De NRD is niet eenduidig over wat het gezondheidskundig onderzoek omvat. In de samenvattende tabel wordt gesproken over een berekening van DALY's om de gecombineerde effecten van lucht en geluid inzichtelijk te maken. In de toelichtende tekst wordt echter een meer beschouwende analyse voorgesteld. De onderbouwing bij deze later beschreven aanpak lijkt goed, en de nauwe samenwerking met de GGD bij het uitvoeren van deze analyse en de analyse van de invloed op positieve gezondheid in het gebied (zoals meer bewegen, recreëren), ziet de Commissie als een goede aanpak om effecten op gezondheid in het MER te beschrijven.

⁴ Deze visualisaties geven een beeld van de nieuwe weg in het landschap met relevante elementen als bomenlanen, het wegmeubilair (geluidwallen/-schermen; verlichting), verhoogde of verdiepte kruisingen van langzaam verkeer en aansluitingen met bestaande wegen.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Leemten in milieu-informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten onvoldoende informatie kan worden opgenomen door gebrek aan gegevens. Spits dit toe op milieuaspecten die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat de consequenties van het tekort beoordeeld kunnen worden. Geef ook aan of dat wat ontbreekt op korte termijn kan worden ingevuld.

5.2 Onzekerheden en evaluatieprogramma

Houd bij de vergelijking van de alternatieven/varianten en bij de toetsing van de alternatieven/varianten aan (project-)doelen en wettelijke grenswaarden expliciet rekening met de onzekerheden in effectbepalingen.⁵ Geef daarvoor in het MER inzicht in:⁶

- de waarschijnlijkheid dat effecten optreden, d.w.z. het realiteitsgehalte van de verschillende effectscenario's (best-case en worst-case);
- het belang van de onzekerheden in effectbepalingen voor de significantie van verschillen tussen alternatieven, en daarmee voor de vergelijking van alternatieven;
- op welke wijze en wanneer na realisering van het initiatief de daadwerkelijke effecten geëvalueerd worden, bijvoorbeeld via een oplevertoets, en welke maatregelen 'achter de hand' beschikbaar zijn als (project-)doelen en grenswaarden in de praktijk niet gehaald worden.⁷

5.3 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven/varianten. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda;
- herhalingen van tekst in de verschillende bijlagen wordt voorkomen.

⁵ Effectbepalingen voor de toekomst zijn inherent onzeker. Het zijn veelal de best mogelijke benaderingen op basis van in de praktijk ontwikkelde en getoetste modellen. De onzekerheden in de uitkomsten van modellen moeten wel worden onderkend. Schijnzekerheden leveren immers ondoelmatige keuzes en maatregelen op. Effecten kunnen in werkelijkheid meevallen, dan zijn te veel maatregelen getroffen. Effecten kunnen tegenvallen, dan zijn te weinig maatregelen genomen.

⁶ Een factsheet op de website van de Commissie bevat meer informatie over het omgaan met onzekerheden in MER.

⁷ Dit sluit aan bij de adviezen van de Commissie Elverding. Met de oplevertoets wordt ook invulling gegeven aan de (tot op heden veelal niet nagekomen) verplichting tot evaluatie van een MER (artikel 7.39 t/m 7.42 van de Wet milieubeheer).

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven/varianten, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven/varianten en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over de op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Op onze website vindt u meer informatie over de [werkwijze](#) van de Commissie.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. W. Altenburg

dr. ir. M. Dijkema

Ir. J.J. de Graeff (voorzitter)

ir. J.E.M. Lax

ing. C.P. Slijpen

mr. drs. A. Wagenmakers (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Inpassingsplan

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke activiteiten het gaat ([regelgeving/besluitmer](#)). Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit "aanleg van een autoweg". Daarom wordt een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag

Provinciale Staten van de provincie Gelderland

Initiatiefnemer

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Alle zienswijzen en adviezen die de Commissie tot en met 30 april 2018 van het bevoegd heeft ontvangen, heeft ze gelezen en in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3282](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

